

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 25P/41/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6424200898
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Antal
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2024:6424200898.1

Uznesenie

Okresný súd Žiar nad Hronom vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom ako kolíznym opatrovníkom, dieťa matky: C. D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F. XXX/X, XXX XX G. a otca: H. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F. XXX/X, XXX XX G., v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. N a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie, ktorým dočasne z v e r u j e maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti matky C. D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F. XXX/X, XXX XX G., ktorá je oprávnená a povinná sa o maloletú starať, zastupovať ju v bežných veciach a spravovať jej majetok.

II. Súd u k l a d á matke maloletej povinnosť, aby v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podala na tunajšom súde návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania

o d ō v o d n e n i e:

1. Matka podala na Okresnom súde Žiar nad Hronom (ďalej len „súd“) návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd zveril mal. A., nar. XX.XX.XXXX, do jej osobnej starostlivosti.

2. Matka svoj návrh odôvodnila tým, že s otcom maloletej sú partnermi od roku 2014. Od roku 2015 spoločne bývali v rodinnom dome v G., z ktorého sa musela navrhovateľka aj s maloletou dňa 16.03.2024 odsťahovať. Otec maloletej bol trestným rozkazom č.k. 0T/20/2022-39 zo dňa 08.03.2022 uznaný za vinného zo spáchanie prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky. Otec už aj pred spáchaním uvedeného trestného činu zvykol sporadicky požívať alkohol, následkom čoho bol agresívny z dôvodu žiarlivosti. V stave opitosti nebral otec ohľad na to, že sa v domácnosti nachádza aj maloletá a správal sa pre ňou agresívne a vulgárne. Po tom, ako mu bol uložený trest zákazu činnosti vedenia motorového vozidla sa začalo požívanie alkoholických nápojov u otca stupňovať, a to najmä vtedy, keď mal voľno v práci a celý deň doma popíjal. Keď matka prišla s maloletou poobede domov, otec sa po tom ako celý deň popíjal alkohol správal agresívne. Jeho slová obsahovali vulgarizmy a vyhrážky, čoho bola maloletá svedkom. Situácia vyvrcholila, keď maloletá odmietla ísť zo školy domov, nakoľko vedela, že otec je opäť opitý. Matka bola v dôsledku otcovho správania dvakrát privolať policajnú hliadku, nakoľko sa otec správal agresívne. Dňa 13.03.2024 bol otec opäť pod vplyvom alkoholu a incident medzi rodičmi maloletej skončil tým, že otec matke rozbil mobilný telefón a okuliare. Otec sa mal matke aj vyhrožovať, že ju zabije, preto musela matka v obave o svoj život vybehnúť na ulicu na poprosiť suseda, aby zavolať políciu. Na základe uvedených skutočností sa matka rozhodla, spolu s maloletou opustiť spoločnú domácnosť a odsťahovať sa. Matka k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pripojila rodný list maloletej A., trestný rozkaz č.k. 0T/20/2022-39 zo dňa 08.03.2022, fotografie zo spoločnej domácnosti navrhovateľky a otca maloletej, ktoré majú preukazovať jeho správanie v stave opitosti, a SMS komunikáciu medzi navrhovateľkou a otcom maloletej.

3. Súd uznesením č. k. 25P/41/2024-16 zo dňa 20.03.2024 ustanovil mal. A. kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom (ďalej len „kolízneho opatrovníka“) v zmysle § 31 ods. 2 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

4. Kolízny opatrovník, na základe výzvy, doručil súdu dňa 21.03.2024 správu, z ktorej vyplýva, že Rodičmi maloletej sú C. D. B., nar. XX.X.XXXX a H. B., nar. XX.X.XXXX. Dňa 21.3.2024 sa na úrad dostavila matka, ktorá uviedla, že bývala aj s maloletou v rodinnom dome v G.. Po udalostiach, ktoré uvádza v návrhu, sa dňa 16.3.2024 aj s maloletou presťahovala do trojizbového bytu v I.. Od ich odchodu z domácnosti ju otec kontaktoval a aj sa stretli. V pondelok prišla k nemu jeho mama zo J. a trošku sa situácia upokojila. Kontakt s mal. A. sa otec nedožaduje. S mal. A. sa o tom rozprávala, ale teraz o tom už nechce. Dňa 14.3.2024 mal. A. otcovi povedala, že ho už nikdy v živote nechce vidieť. Matka uviedla aj to, že pracuje ako poštová doručovateľka v G., mesačne zarobí cca 700€/netto a poberá prídavok na maloletú 60€/mesačne. Iné príjmy nemá. Nájom platí 350€/mesačne, elektriku a vodu 110€/mesačne. Matka ďalej uviedla, že nevie, či otec bude pokračovať v tom jeho konaní, alebo nie. Už sa k nemu určite neplánuje vrátiť. Bála sa toho, že ich bude kontaktovať, že príde do školy robiť „bordel“, alebo jej do práce, ale zatiaľ neprišiel. Vie, že bol na vyšetrení v Banskej Bystrici. Nevie, ako to teraz bude, či nastúpi na liečenie, alebo nie, či tam vydrží a podobne. Aj keď mal. A. teraz otec nekontaktuje, bojí sa, aby otec náhodou neprišiel do školy a nevzal ju stadiaľ, bez jej vedomia a súhlasu mal. A.. Myslí si, že mal. A. nie je dostatočne silná na to, aby otcovi povedala, že s ním nechce ísť. Predvčerom išli do domu v G., išli otcovi zaniešať psa a vziať si osobné veci. Išla s ňou aj mal. A., ale s otcom vôbec nekomunikovala, bola na dvore. Prišiel ku nej, že mu má odpustiť, ona sa odtiahla. O otcovi teraz nerozpráva. Matke bolo ponúknuté odborné poradenstvo na Referáte poradensko-psychologických služieb (ďalej len RPPS), s čím súhlasila. Mal. A. je v zdravotnej starostlivosti A. F., má dobrý zdravotný stav. Navštevuje 3. ročník na Základnej škole v G.. Pohovor s maloletou bol vykonaný dňa 21.3.2024, bez prítomnosti matky. Maloletá odmietla komunikovať a vyjadriť sa k otcovi. Uviedla len, že v I. sa jej býva dobre. Kolízny opatrovník má za to, že situáciu v rodine je potrebné na tento čas zastabilizovať a s mal. A. pracovať prostredníctvom RPPS, vzhľadom na to, že bola konaním otca vystavená stresovej situácii, ktorá môže na ňu negatívne vplyvať. Matka vyjadruje obavy z konania otca v čase, keď je pod vplyvom alkoholu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti kolízny opatrovník navrhol, aby súd návrhu matky vyhovel.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len CMP), na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

9. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

10. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

11. Podľa § 331 ods. 1 CSP, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie

navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

12. Podľa § 334 CSP, súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

13. Podľa § 336 ods. 1 prvá veta CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej.

14. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

15. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Podľa § 367 ods. 2 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

Podľa § 367 ods. 3 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

Podľa § 367 ods. 4 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

Podľa § 367 ods. 5 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

Podľa § 367 ods. 6 CMP, ak do šiestich mesiacov od nariadenia neodkladného opatrenia nebol podaný návrh na začatie konania vo veci samej a súd zistí, že existujú dôvody pre ďalšie zotrvanie maloletého v náhradnej starostlivosti, začne konanie vo veci samej aj bez návrhu.

Podľa § 367 ods. 7 CMP, súd zruší neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

Podľa § 367 ods. 8 CMP, o návrhu na zrušenie neodkladného opatrenia rozhodne súd do desiatich dní od jeho doručenia.

16. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

17. Podľa článku 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečia a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

18. Účelom neodkladného opatrenia je ochrana ohrozeného záujmu maloletého dieťaťa. V konaniach vo veci starostlivosti súdu o maloletých sa kladie prísny dôraz na ochranu záujmov dieťaťa. Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a najvyšším princípom výkonu rodičovských práv a povinností. Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Všetky súdne a správne rozhodnutia týkajúce sa detí majú demonštrovať, že najlepší záujem dieťaťa je ich prvoradým hľadiskom. Článok 3 odsek 1 Dohovoru o právach dieťaťa zaručuje dieťaťu právo na posúdenie jeho

najlepších záujmov a ich prvoradá zohľadnenie pri akýchkoľvek krokoch alebo rozhodnutiach, ktoré sa ho týkajú.

19. V mimosporových konaniach možno neodkladné opatrenie nariadiť aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem, za ktorý vo veciach osobnej starostlivosti o maloleté dieťa možno považovať záujem maloletého dieťaťa.

20. Pri nariadovaní neodkladného opatrenia, resp. pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, sa dokazovanie nevykonáva. Dokazovanie má v tomto prípade charakter tzv. osvedčovania, keď skutočnosti uvedené v návrhu alebo, ktoré sú súdu zrejmé, keď nariaduje neodkladné opatrenie, spĺňajú atribúty vysokej miery pravdepodobnosti. Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť aj bez výsluchu účastníkov, bez ich vyjadrení, ako aj bez nariadenia pojednávania. Ustanovenie § 325 ods. 1 CSP vymedzuje, že neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Na prípad úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu je potrebné aplikovať predpoklad nariadenia neodkladného opatrenia spočívajúci v potrebe bezodkladne upraviť pomery. Pomery, ktoré majú byť neodkladným opatrením upravené, musia mať vždy povahu právnych vzťahov. Regulácia faktických pomerov je z povahy veci vylúčená. Právne pomery a ich relevanciu posudzuje súd vždy v čase vydania rozhodnutia. Potreba ich úpravy musí byť bezodkladná, čo zahŕňa aj prvok naliehavosti a nevyhnutnosti. Samotný atribút bezodkladnosti však bez ďalšieho neznamená, že ide o akútny a jednorazový stav. Potreba upraviť pomery môže byť bezodkladná a pretrvávať aj po určité dlhšie časové obdobie. Reálne vyhodnotenie potreby bezodkladne upraviť pomery je otázkou voľnej úvahy súdu. Neodkladné opatrenie bude spravidla opodstatnené, ak dochádza k porušovaniu alebo ohrozovaniu práv a oprávnených záujmov účastníka konania.

21. Na základe vyššie uvedených zistení súd dospel k záveru, že je daná naliehavá potreba dočasne upraviť práva a povinnosti k maloletej neodkladným opatrením. Pri posudzovaní a určovaní najlepšieho záujmu dieťaťa sa musí vychádzať z povinnosti zabezpečiť dieťaťu ochranu a starostlivosť nevyhnutnú pre jeho blaho. Blaho dieťaťa všeobecne zahŕňa základné materiálne, telesné, vzdelávacie a emocionálne potreby ako aj potrebu lásky a bezpečia. Súd má osvedčené, že matka spolu s maloletou opustili spoločnú domácnosť z dôvodu nadmerného požívania alkoholických nápojov otcom maloletej a s tým spojeným agresívnym správaním zo strany otca. Ako vyplýva z návrhu matky, ako i zo správy kolízneho opatrovníka, maloletá sa bála chodiť domov a s otcom sa stretávať nechce, nakoľko sa tento pod vplyvom alkoholu správal nevhodne. Maloletá je vo veku, kedy sa potrebuje cítiť bezpečne a mať vytvorené podmienky pre riadny fyzický ako i psychický vývoj. Vypätá situácie v spoločnej domácnosti rodičov mali negatívny dopad na prežívanie maloletej. V súčasnej situácii je potrebné pracovať na zastabilizovaní pomerov medzi účastníkmi konania, hlavne u maloletej, ktorá bola správaním otca vystavená stresovým situáciám.

22. Na základe skutočností uvedených v návrhu matky, ako aj zo správy zo sociálne šetrenia pomerov na strane matky, mal súd za náležite osvedčené, že v súčasnosti najlepším záujmom pre maloletú je jej zverenie do osobnej starostlivosti matky, ktorá má nateraz vytvorené všetky predpoklady na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletú. Zisťovanie však najlepšie záujmu maloletého dieťaťa v požadovanom rozsahu by malo byť účelom konania vo veci samej, kde sa vytvára priestor na rozsiahlejšie dokazovanie, pričom rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenie je predovšetkým zamerané na zisťovanie skutkového stavu osvedčovaním.

23. Keďže toto neodkladné opatrenie bolo nariadené na návrh matky pred začatím konania vo veci samej a boli ním len dočasne upravené pomery vo vzťahu k maloletej, súd v súlade s ust. § 336 ods. 1 CSP uložil matke povinnosť podať meritórny návrh v primeranej lehote obsiahnutej vo výrokovej časti tohto uznesenia. Pokiaľ takýto návrh v určenej lehote matka nepodá, súd bude postupovať v súlade s ustanovením § 336 ods. 3 CSP.

24. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Banskej Bystrici, a to v troch vyhotoveniach.

V odvolaní je potrebné uviesť, ktorému súdu je určené, spisovú značku súdneho konania, kto ho podal, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie musí byť podpísané, pričom rozsah v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozhodnutím, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku (z. č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti); ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým, iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj pri výkone rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní.

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj vtedy, ak z osobitného predpisu alebo z medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vyplýva vykonateľnosť dohody alebo verejnej listiny, ktorou bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.